

Fræðasetur Háskóla Íslands á Hornafirði

Hagnýtar rannsóknir

„Í rannsóknum setursins hefur heldur meiri áhersla verið lögð á hagnýtingu niðurstaðna en almennt gerist í akademísku starfi,“ segir Þorvarður Árnason, umhverfis- og náttúrufræðingur, en hann er forstöðumaður Fræðaseturs HÍ á Hornafirði. „Margar rannsóknir eru þannig gerðar bæði í fræðilegum og praktískum tilgangi.“

Þorvarður segir þessa áherslu skýrast að stærstum hluta af mikilli nálægð Fræðasetursins við rekstraraðila á starfssvæðinu. Setrinu sé beinlínis ætlað að vinna náið með slíkum aðilum. „Stofnun Fræðasetursins var að stórum hluta hugsuð sem varnaraðgerð gegn fólksflóttu og menntahalla sem hrjáir landsbyggðina.“

Þorvarður segir að rannsóknarverkefni setursins á Hornafirði hafi snúið að umhverfis- og ferðamálum, en einnig að ýmsu sem varði menningu, samfélag eða náttúrufar í nærumhverfinu. Flest þessara verkefna séu þverfræðileg í eðli sínu. „Viðamestu verkefni í augnablikinu lúta að gerð verndaráætlana fyrir tvö af fjórum rekstrarsvæðum Vatnajökulspjóðgarðs,“ segir Þorvarður og bætir við að einnig sé í gangi vöktun á samfélags-, efnahags og umhverfislegum áhrifum af stofnun þjóðgarðsins.

„Við erum líka að horfa til þróunar á umhverfismennt og náttúruskólastarfi, sem og fræðandi ferðaþjónustu.“ Hann bætir því við að setrið vinni einnig að því að þróa aðferðir til að flokka íslenskt landslag og meta verndargildi þess, í samvinnu við Líffræðistofnun HÍ.

Þórbergur Þórðarson rithöfundur fæddist og ólst upp á Hala í Suðursveit og segir Þorvarður að á setrinu sé enn fremur unnið að rannsóknum á skáldævisögum hans.

„Að undanfögnu höfum við einnig unnið að fjölmörgum smærri verkefnum, til dæmis ráðgjöf við þróun sjálfbærrar ferðapjónustu í ríki Vatnajökuls.“

Þorvarður segir að nemendur HÍ hafi komið að starfi Fræðasetursins frá upphafi, „enda er eitt mikilvægasta hlutverk okkar að vekja athygli nemenda á áhugaverðum verkefnum á starfssvæði setursins. Þá viljum við jafnframt auðvelda nemum að sinna slíkum verkefnum hér.“

Þorvarður segir að árið 2009 hafi tíu rannsóknarnemar unnið að ritgerðum sem vörðuðu beint verkefni setursins, þar af þrjú doktorsnemar. Nemarnir komu úr umhverfis- og auðlindafræði, heimspeki, landfræði, ferðamálafræði og menntunarfræði. Þorvarður telur að framlag rannsóknarnemanna skipti verulegu máli í verkefnum setursins.

Þorvarður segir að við setrið starfi nú fimm manns og að tveir þeirra hafi sinnt kennslu í töluverðum mæli, meðal annars sem leiðbeinendur námsritgerða.

Fræðasetrið hefur staðið fyrir nokkrum ólíkum vettvangsnámskeiðum í samvinnu við kennsluvið HÍ sem haldin hafa verið fyrir austan. „Þessi námskeið hafa gefið mjög góða raun og m.a. orðið til þess að kveikja áhuga nemenda á mögulegum rannsóknarverkefnum á suðausturhorni landsins,“ segir Þorvarður Árnason.

Tímarit Háskólans 2010, s. 37

http://www.hi.is/files/skjol/stjornsysla/markads_og_samskiptasvid/kynningarmal/Haskolamagasin2_010_2011.pdf